

1988. JÚLIUS

Gyurmázta: Horváth Krisztina
11 éves korában
a Dörmögő Dörmötör
olvasói számára

Fotó: Kaunitz Tamás

ÁRA: 7,50 Ft

MELLÉKLETEN
GY JÁTÉK

a Magyar Úttörők Szövetségének lapja, 3—7 éves gyerekeknek.

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat.
Felelős kiadó:
dr. Király G. István.
Kiadóhivatal:
Bp., Révay u. 16. 1374.
Telefon: 116-660

880374 Kossuth Nyomda, Budapest
Felelős vezető:
Bede István vezérigazgató

Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR)
Budapest XIII., Lehel u. 10./a.
közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215.96162 pénzforgalmi jelzőszámára.
Előfizetési díj:
negyedévre 22,50,
félévre 45 Ft
egy évre 90 Ft.
INDEX 25.193 HU-ISSN 0230-1032

Szerkesztőség:
Budapest XI., Orlay u. 4.
Levélcím:
Budapest, Postafiók 112. 1502.
Telefon: 668-457

Főszerkesztő: DÖBRENTEY ILDIKÓ
Olvasószerkesztő: Baktay Miklós
Képszerkesztő: Pócs Mara
Levelező: Forgách Balázs
Adminisztrátor: Bálint Lajosné

A beküldött kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.
XXXII. évfolyam. 7. szám.

FOLTOS

Dörmögő Dömötör meglesi, hogyan készül a

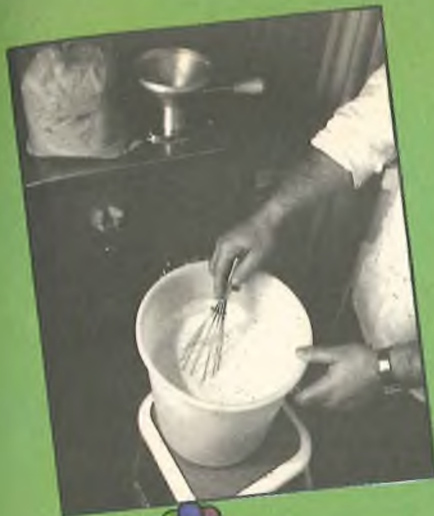

Fotó: Kaunitz Tamás
Grafika: Nagy Krisztina

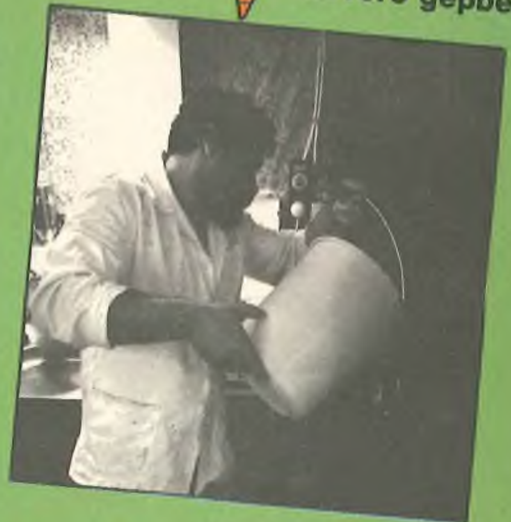
 port

vízzel összekeverik...

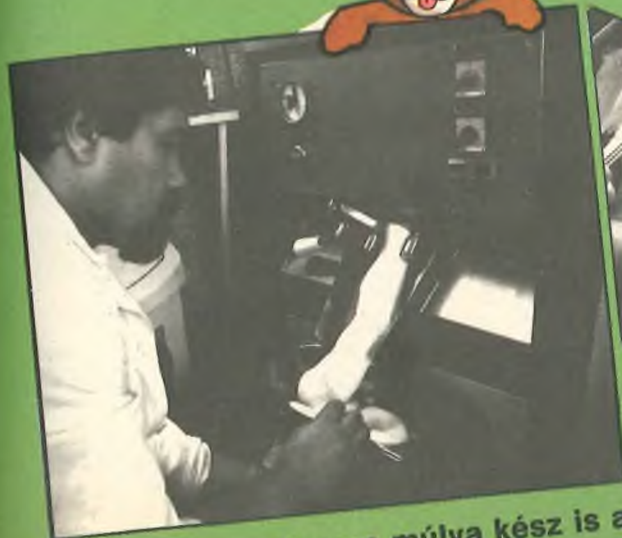

......lehűtik.......

....beleöntik a keverő gépbe....

.......10 perc múlva kész is a

GIANNI RODARI

A fagylalt-palota

A királylány fagylaltról álmodik

Rajzolta Forgách Nóra 4 éves korában

Hát, egyszer a fagylaltkirály palotát építtetett Bologna városában, a Főtér kellős közepén, mégpedig csupa fagylaltból. Messze földről sereglettek oda a kisgyerekek, hogy megkóstolják.

Tejszínhabból volt a cserepe, cukrozott gyümölcsből minden kéménye, a kéményfüst meg vattacukorból. Minden egyéb fagylaltból volt: fagylaltfalakon fagylaltkapuk nyíltak, s odabent fagylaltbútorok álltak.

A legkisebb gyerek egy asztal alá mászott, és egyenként elnyalogatta az asztallábakat, mire az asztallap rázuhant, lepotyogtak róla a tányérok, amelyek csokoládéfagylaltból voltak — azok ízlettek a legjobban.

A portás egyszer csak rémülten látta, hogy olvadozik az egyik ablak. Ugyanis táblája éppen eperfagylaltból volt, és rózsaszín patakocskákban csörgedezett lefelé.

— Gyorsan! — kiáltotta a portás. — Gyorsabban!

Erre mindeki még buzgóbban nyalogatott, hogy a palota egyetlen cseppecskéje se veszszen kárba.

— Karosszéket! — rimánkodott egy vén anyóka, akinek már jártányi ereje se volt.

— Karosszéket egy szegény öregasszonynak! Párnázottat kérek, ha lehetséges.

Egy jószívű tűzoltó máris futott, és hozott neki egy karosszéket, tejszín- és pisztáciafagylaltból, vaniliafagylalttal kipárnázva. A szegény, öreg anyóka boldogan kezdte a karfáját.

Végre itt a hétvége

Rajzolta: Kontra Diána 6 éves korában

Csodálatos nap volt ez, s a doktor bácsik bámulatára aznap senki se csapta el a hasát.

Csakhogy egy telhetetlen kislány nekiesett a fagylaltkirály narancsfagylalt-koronájának, s azt is elnyalogatta. Oda lett a királyság. Nem volt többé, aki fagylaltpalotát építtessen.

Azóta is, valahányszor a gyerekek fagylaltért nyafognak, a mamák meg a papák így sóhajtoznak:

— Hej-haj, neked is egy egész fagylaltpalota kellene, mint az a bolognai! De olyan csak egyszer volt.

Fordította: SZIRÁKY JUDIT

GIANNI RODARI

Bélyeg-nyalókát!

Én nem értem,
hogy miért nem
jobb ízű a bélyeg háta?
Hátha
akad, aki feltalálja:
Nyalnánk egyet: íze málna!
Másiké meg: földieper,
ezé menta, azé szeder,
narancs, citrom, ribizke,
barack, banán vagy piszke!
Buzgón nyalná minden diák:
„Rumosdiót! Vaniliát!"
Sok új bélyegbörze nyílna:
„Öt meggyet ér három szilva!"
Bélyeggyűjtők kiabálnák:
„Köszmétéért adok málnát"

TÓTFALUSI ISTVÁN fordítása

HORGAS BÉLA

Kupak 4.

Kedves hősünk, Kupak, mióta üldözi már a szalaggal átkötött dobozt, amit a véletlen egyszer kezére adott. Kupak az üldöző? Inkább üldözött! Ez a csomag túlságosan is rejtélyes. De most már nincs kibúvó — végére kell járni!

1. A titkos fekete kéz, amely legutóbb elragadta a dobozt, bizony hogy senki másé, mint ama macskarablóé, akivel már találkoztunk a kalandok elején. A kétszemélyes banda erősebb, gorombább tagja ő. Egyedül akarja megkaparintani a kincset.

2. Csakhogy a másik rabló, a kis kalapos gazfickó se tétlen. Odatoppan társa elé és követeli a részét. De az nem adja, irigyen a bordó köpeny mélyébe rejti a zsákmányt. Mit tehet a kalapos? Csúfolni kezdi társát, te csaló, csempe, csálé, te...

3. Addig csúfolja, addig mérgesíti, míg a másik haragja föllobban, és a dobozzal mit sem törődve veti társára magát, hogy jól megtépje... De a kis kalapos most se tétlen: rémülten futásnak ered, a másik meg utána... És a doboz...

Grafika: Horgas Ádám

4. ...no igen, a doboz újra egyedül marad. Nem sokáig. Kupak máris ott terem. Érzi, hogy rendkívüli történet részese lett. A véletlen kétszer is megsegítette. Most már semmi kétség, hogy a sárga, szalagos doboz őt illeti meg. Ki kell nyitni!

5. Püff neki! Ez meg mi az ördög? Miféle madzag? Egy bőrmadzag! Nem egérnek való... Hol látott ő már ilyesfélét? Mi ez a szerkentyű? Hogy hívják és mire való? Megvan! Póráz a neve és a kutyákra tartozik, úgy bizony!

6. Néhány lépéssel azért arrébb vonul és megkezdi a nagy műveletet. Mi lesz benne? Ékszer? Sajtszer? Netán egérfogó? Vagy kismacska? Vagy aranydió? Vagy bársonycipő? Kiváncsi a mi Kupakunk és bontja, bontja óvatosan a dobozt!

7. Kutya, kutya, hol egy kutya? Kupak dünnyögött és elindult hazafelé. Remélem, gondolta, nem marad a nyakamon... Csak jó lesz valakinek, egy kutyának és a gazdájának... Meglátjuk majd. Kupak kalandjainak egyelőre vége – itt megy ő, és a póráz véle.

Mi van benne?

Ma a postás bácsi gyönyörű csomagot hozott. Izgatottan bontottuk ki.

Ez egy NYAKÖRV — állapította meg Eszter lányom.

Méghozzá PÓRÁZZAL — tette hozzá a postás bácsi, és elköszönt

Mit csinálsz vele? — érdeklődött Nagymama.

Igazán,
mit is csináljak vele?
A póráz egyik végét
én fogom,
de KI LEGYEN A MÁSIK VÉGÉN?

AMIKOR A BÁTYÁIMMAL GYEREKEK VOLTUNK
Sokféle állatot tarthattunk otthon:

cicát

aranyhörcsögöt

papagájt
sündisznót

aranyhalat

görög teknőcöt

„idomított
bogarakat

de egyiknek se volt nyakörve.
Pedig mennyivel jobb lett volna, ha nem mászkálnak szanaszét a lakásban!

Írta és rajzolta: GAÁL ÉVA

MINDIG SZERETTEM VOLNA EGY KUTYÁT,
de a szüleim nem engedték.
Pedig hányszor vártam őket haza
egy-egy szép tisztára fürösztött
kóbor kutyával,
mégsem esett meg rajtunk
a szívük.

Az iskolából hazafelé gyakran végiglátogattam a BARÁTAIMAT:

Buksit,
a pulikutyát,

Kobászt,
a bulldogot,

a szürke
gombóckutyát,

a nagy fura
foltos kutyát,

ALKALMI BARÁTOK is akadtak:
vidám, vagy szomorú
magányos ebek,
akik gyakran hazáig kísértek.

Azóta felnőttünk,
sőt már Eszter is felnőtt!
És most, mint szülő:
ENGEDÉLYEZEK MAGAMNAK
A NYAKÖRVHÖZ EGY KUTYÁT!

II.

Színhely: egy lavórtól a Balatonig, vízparton — bárhol, ahol a „tengeri" szín kialakítható.

Papa: Szóval ez itt az óceán, ahol a három Világutazó hajója bolyong?
Gyerek: Igen. Épp most érkezett a palackposta... *(olvas)* „...fogytán az élelmünk, vizünk..."
Papa: Nos, akkor épp ideje, hogy elérjék... ezt a szigetet *(homokot önt oda, s kialakítja)*... elég kopár... Legyen lakatlan?
Gyerek: Ne! *(gyúr két agyagfigurát)*... itt laknak a Vörös Agyagóriások *(megsétáltatja őket, majd lefekteti)*... napoznak...
Papa: Ha jól hallom... ők azok! *(távolba kémlel)*

Közelít a hajó, fedélzetén Pitypang kapitány, Bolondgomba kormányos és Csipkebogyó hajóinas — persze őket is mi mozgatjuk)

Csipkebogyó: ¡Föld, föld! Meg vagyunk mentve! *(lecsúszik az árbóckosárból)*
Bolondgomba: Ideje. Már úgy kiszáradtam, mint egy taplógomba... hetekig csak sós víz körös-körül... brr!

Pitypang: Vasmacskát le! Kikötünk! Felderítjük a szigetet.
Csipkebogyó: *(Kiugrik, bukfencel a homokban, meglátja az agyagóriások nyomait)* Juj! Mi ez?
Pitypang: *(nézi a nyomokat)*... Óriás lábnyomok...
Bolondgomba: Böhöm nagy lúdtalpas fickóké...
Pitypang: Bolondgomba, ide hozzám! Tartsd fedezékként az ernyődet!
Csipkebogyó: Én félek... forduljunk vissza!
Pitypang: Csitt! *(kiles)* Ott fekszenek... majd én odakúszom... Bolondgomba, ásd be magad... itt várjatok!

(előrekúszik az alvókhoz — mikor az egyik óriás arcába hajol, az prüszszent és elfújja)

1. óriás: Khmm... ha-a-pcii!
Pitypang: *(röptében)* Jaj! Orkán! Vissza a hajóra!
Csipkebogyó: Ugye mondtam! Ha kinyitják a kukkolójukat, biztos bekapnak minket! *(gurulva menekül)*
Bolondgomba: Hé, várj! *(utánaered)* Próbáljanak felfalni engem... megbánják... hö-hö!
2. óriás: *(felriad)* Mi volt ez?... Nini... futóhomok?... Öcskös, ébredj! Idegenek a szigeten *(felugrik, de megszédül)*... hah, szédülök... *(elvágódik, letörik a feje)*... hol a fejem?...
1. óriás: Mi?... Hogy?... Mondtam, hogy ne vidd túlzásba a napozást! Tessék... rögtön elveszti a fejét!... Mehetek magam! Hol vannak?... Ahá! Egy hajó! *(döcögve fut felé)*

(Hőseink a gomba fedezékéből figyelik)

Pitypang: Ajaj! A hajó... ki kell vinni a nyílt vízre! *(víz alá akar bukni)* Ah, túl könnyű vagyok!
Bolondgomba: Jaj, mindjárt eléri!
Csipkebogyó: *(hősiesen)* Ha már veszni kell... inkább a víz! *(beugrik s víz alatt úszva eléri s eloldja a hajót)* Sikerült!
Bolondgomba: Ez egy hős! Tarts ki, jövünk! *(esernyőként vízre ugrik. Pitypang beül s evez)*
1. óriás: *(hajóhoz)* Nem szöksz meg!... Mindjárt elkaplak *(gázol utána a vízben)* mi ez... a lábaim... olvadnak *(nagyot csap s rádől a hajóra)*
Bolondgomba: Nyavalyás iszappakolás! Szétverte a hajót!
Pitypang: Csipkebogyó! Kisinas... hol vagy?
Csipkebogyó: *(felbukkan)* Itt... de a hajó oda... *(beszáll hozzájuk)*
Pitypang: Vége a világkörüli utazásnak.
Gyerek: *(mint jószívű óriás beavatkozik)* Mi baj, kapitány?
Pitypang: Oda a hajód, kedves jó óriás!
Gyerek: Semmi vész!... Tüstént előáll a vitorlázó repülőgépem! *(papírrepülőt hajtogat)*... Addig fújjátok ki magatokat!
Bolondgomba: Pfuj, mennyi sós vizet ittam... *(szárítkozik)*
Gyerek: Nos, kapitány, hogy tetszik a gép?
Pitypang: Vezethetem? A véremben van a szárnyalás! Egyik ősöm — Gumipitypang nevezetű — átrepülte az óceánt...
Csipkebogyó: Ah, repülni fogunk! Bimbókorom óta ez az álmom!
Pitypang: Szálljatok be! Bogyó, te leszel a másodpilóta, te meg a rádiós... ismered a spóra-morze ábécét?
Bolondgomba: *(szárazon)* Egen... nem mintha odavolnék a repülésért, ha zuhanunk ripityára megy a kalapom... *(bemászik)*
Csipkebogyó: Juj, tényleg leeshetünk? *(ki akar szállni)*
Pitypang: Csak semmi pánik! Ejtőernyőim simán földre szállítanak, ha...
Gyerek: Ne izguljatok! Príma gép ez! Mindenki a helyén? Felszállás! 3... 2... 1... Zéró! *(levegőbe repíti a gépet)* Jó utat, jó szelet!

Tömöry Márta

MARÉK VERONIKA

Vadkacsa

— Gyertek, gyertek! mindjárt odaérünk! — biztatta vadkacsamama a gyerekeit. Lassan totyogtak a kiskacsák, mert már régóta kapaszkodtak felfelé a bokrok között. Kirándulásra indultak a tóból, a tószéli nádasból, hogy megnézzék az erdei forrást. Azt a helyet, ahol a víz kibuggyan a föld mélyéből.

— Szomjas vagyok! — sipogott a legkisebb.

— Csak egy kicsit másszatok még! — noszogatta őket kacsamama. — Mindjárt iszunk a forrásból. Aztán követjük az erecskét. Ha elérjük a patakot, leúszunk rajta, vissza a tóba. — Hirtelen megállt, kinyújtotta a nyakát. — Pszt! Lapuljatok a fűbe! Itt a róka! Meneküljetek! — S hangos, rémült hápogással csapkodni kezdett a szárnyával.

A róka kiugrott a bokrok mögül, s el akarta kapni a könnyű zsákmányt. De a vadkacsa felröppent, szállt egy keveset, leereszkedett, újra továbbrepült: egészen addig, amíg jó messzire el nem csalta a rókát. Akkor diadalmas hápogással fölszállt, és elröpült a csalódott róka orra elől.

Visszaszállt oda, ahol kicsikéit hagyta. Kacsamama tudta, hogy hárman háromfelé szaladtak, hiszen így tanította őket. De hiába jelezte, hogy elmúlt a veszély, egyikük sem válaszolt. Jaj, hová lettek?

Repült erre, repült arra — hiába. Mit tegyen? Segítséget kell kérnie a többi vadkacsától! Gyorsan visszaszállt a tóra.

Ahogy körülnézett, mit látott? Jobbra, a távolban úszott egy kiskacsa! Balra is egy! És középen, jó messze ott a legkisebb! Megvan mind a három! De hogy kerültek a tó három csücskébe?

A nádasba érve a kiskacsák bebújtak kacsamama puha tollai közé, és elmesélték, hogy merre jártak. Kiderült, hogy mindhárman más-más forrásra bukkantak. Követték a víz folyását, ahogy a mama mondta, s így jutottak mindhárman haza, a tóba.

— Ügyesek voltatok! — hápogta elégedetten Vadkacsamama. — Büszke vagyok rátok. Holnap elmesélitek, mi mindent láttatok. Most aludjatok gyorsan, kicsikék.

KÖVESD A MESÉT A 17. OLDALON

A szerző illusztrációival

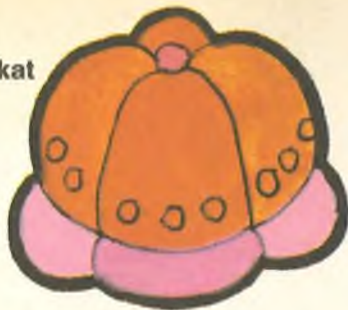

Fűzd fel a pillangót cérnára.
Lyukaszd ki a képet a megjelölt helyeken.
Fűzd a cérna két végét a lyukakba, és rögzítsd.
Ha kinyitod a képeslapot,
a pillangó virágról virágra repked.

A melléklet Koltay Éva munkája

Vágd ki a homokozójátékokat és illeszd őket a 23. oldalon található homokozóba.

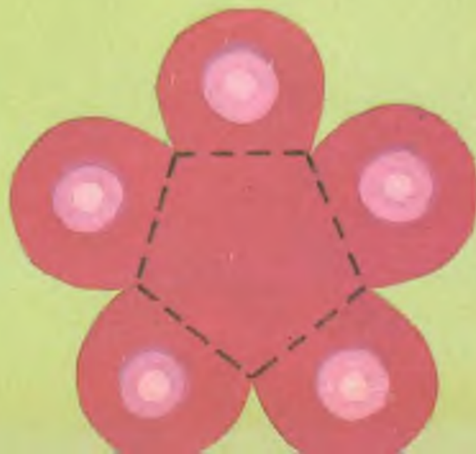

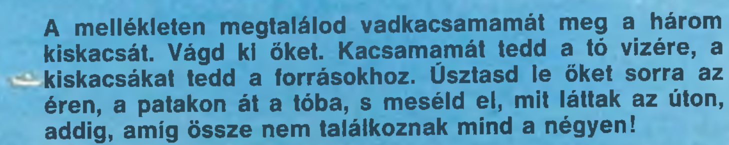
**Vágd ki a tavirózsát!
Hajtsd be szirmait!
Ha vízre teszed, kinyílik.**

kaland

A mellékleten megtalálod vadkacsamamát meg a három kiskacsát. Vágd ki őket. Kacsamamát tedd a tó vizére, a kiskacsákat tedd a forrásokhoz. Úsztasd le őket sorra az éren, a patakon át a tóba, s meséld el, mit láttak az úton, addig, amíg össze nem találkoznak mind a négyen!

MESE A KISLÁNYRÓL, AKI BELEPOTTYANT A SÁRBA

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy kisfiú meg egy kislány. Egy szép napon elindultak sétálni egy igen-igen régi, igen-igen sáros, igen-igen csúszós úton.

Mentek, mendegéltek, és egyszer csak — zsupsz! a kislány megcsúszik, és belepottyan a sárba.

A kisfiú elébe áll, megfogja a két kezét, és elkezdi húzni, húzni... de olyan erősen húzza, hogy egyszer csak — hopp! fölrántja a kislányt, ő maga meg — zsupsz! megcsúszik, és máris ott csücsül s sárban.

Erre a kislány elébe áll, megfogja a két kezét, és elkezdi húzni, húzni... de olyan erősen húzza, hogy egyszer csak — hopp! fölrántja, ő maga meg — zsupsz! megcsúszik és máris ott csücsül a sárban.

Erre a kisfiú elébe áll, megfogja a két kezét, és elkezdi húzni, húzni... de olyan erősen húzza, hogy egyszer csak — hopp! fölrántja, ő maga meg — zsupsz! megcsúszik, és máris ott csücsül a sárban.

Erre a kislány elébe áll..
— és így tovább, ameddig meg nem unjátok!

Francia mese

Grafika: Rákosy Anikó

SZEPESI ATTILA

Szellőrózsa

Árokparton
        szellőrózsa,
tovaszálló
        szél fodrozza,
hűvös hajnal
        harmatozza.

SZEPESI ATTILA

Kerek tó

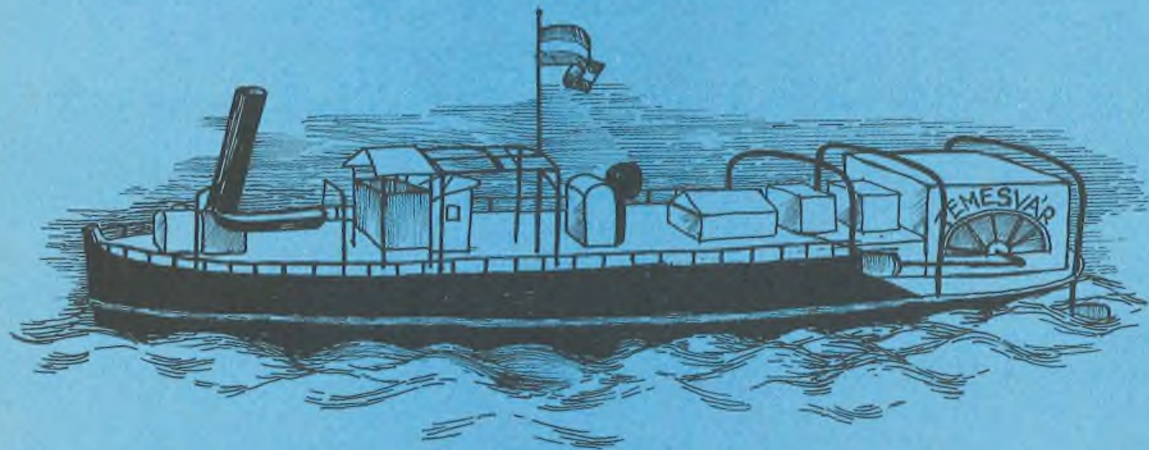
Domb alatt kerek tó,
vadkacsás,
tükrét elborítja
sűrü sás.

Sikló úszik lenn a
sás alatt,
állnak odvas füzek
hallgatag.

Tavirózsa szirma
nyári-kék,
nád alatt sipognak
kiscsibék.

Fészkük eltakarja
sűrü sás,
tavi titkot rejtő
vadkacsás.

LAPÁTKEREKEK

A rajzon látható „Temesvár" nevű gőzösnek a farában helyezték el a lapátkereket, mert a Béga-csatorna olyan szűk volt, hogy másképpen nem fért el. Te is készíthetsz magadnak farkerekes hajót a fényképen látható modell szerint. A hajó motorja egyetlen befőttesgumi.

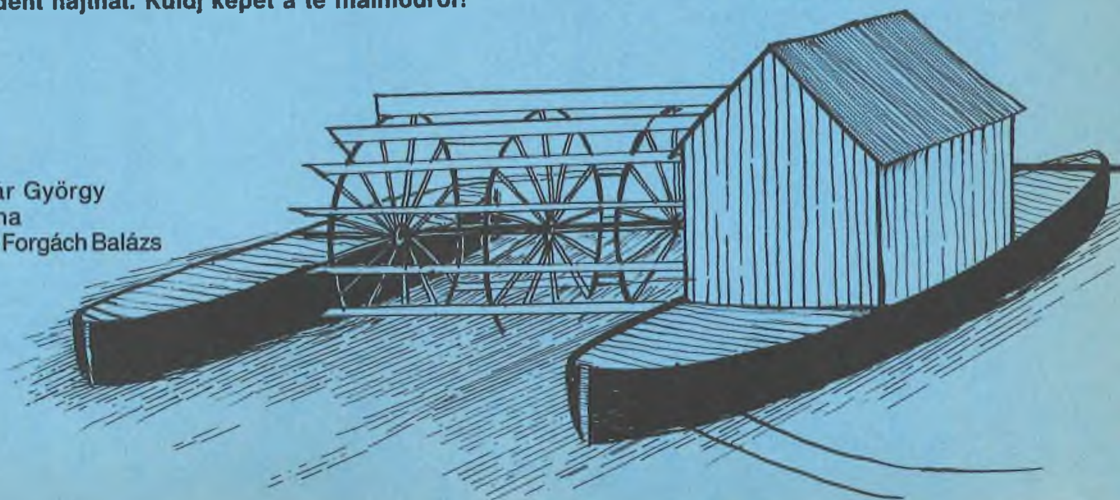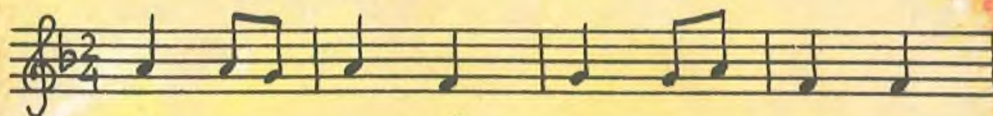

A rajzon látható hajómalomban gabonát őröltek. Te is készíthetsz magadnak malmot a képen látható modellek szerint: lehet lapátkereket gallyakból kötözni, de lehet dugóból és fagyipálcikákból is összeállítani. A lapátkerék sok mindent hajthat. Küldj képet a te malmodról!
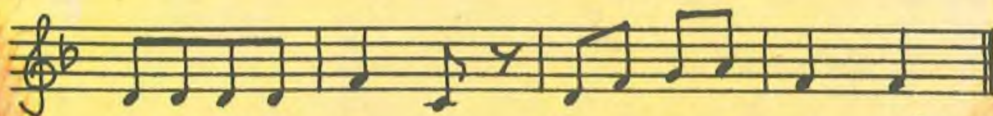
Szakanyag: dr. Molnár György
Grafika: Nagy Krisztina
A modelleket készítette: Forgách Balázs
Fotó: Kaunitz Tamás

GRYLLUS VILMOS – KESZELI FERENC

NYÁR

Vágd ki a mellékletből a homokozójátékokat és illeszd a homokozóba!

Grafika: Koltay Éva

Grafika: Stuiber Zsuzsa

Májusi számunk helyes megfejtései:

A három furcsaság:
A labdák, a krokodil és a porszívózó.
A *hörcsög* nem szerepel az eredeti NILS HOLGERSSON mesében.

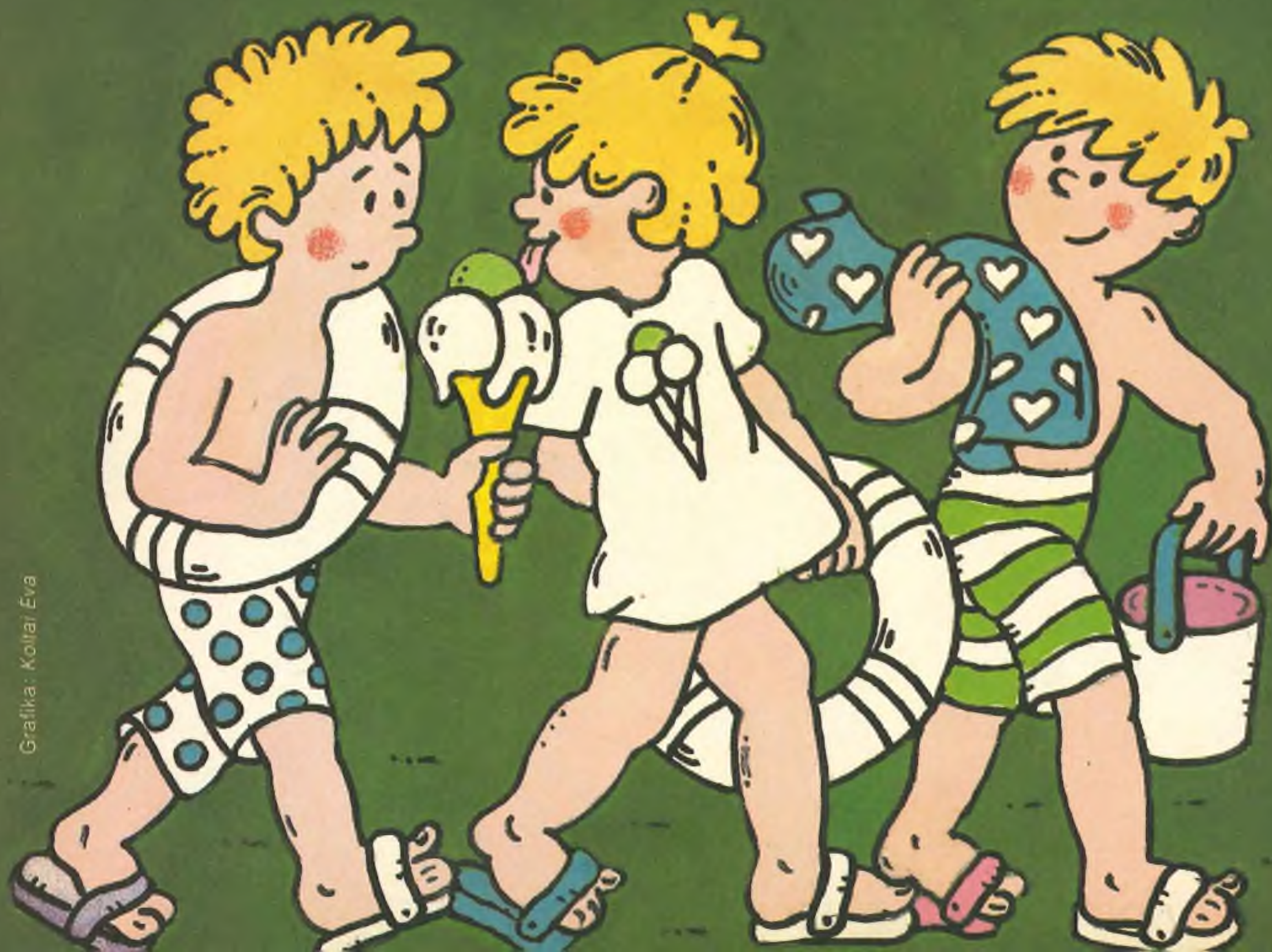
Keresztrejtvény:
CIPŐ; SZÍV; CICA

SZERENCSÉS MÁJUSI MEGFEJTŐINK:

Hantos Zoli Eger
Majtényi Zoltán Fertőd
Fehér Viktória Szombathely
Szalmási Jutka Eger
Selei Adrienn Monor
Pásztory Péter és Tamás Monori Erdő
Weintraut Levente és Borbála Pécs

(Folytatás a kutyánál)

SZÍNEZD KI A KÉPET!

Gyűjts kavicsot és próbáld ki!

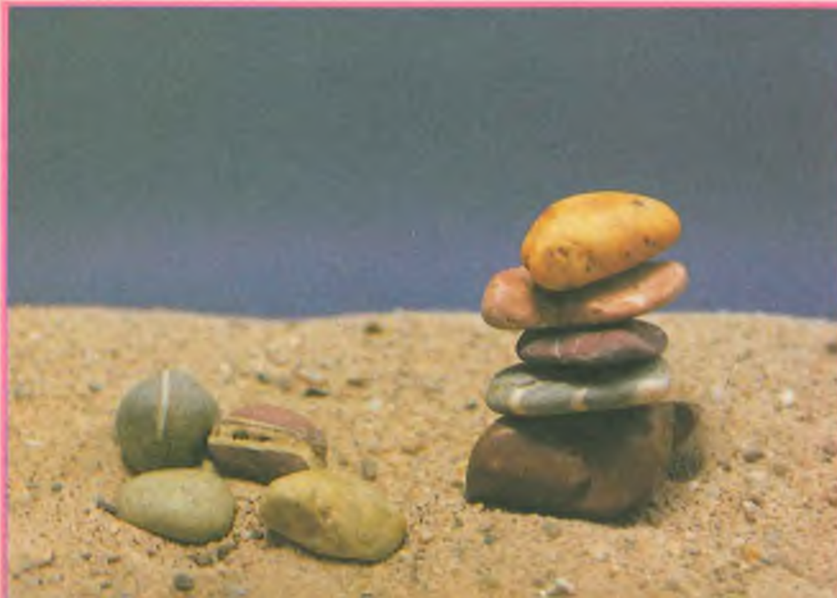
Ki tud ugyanazokból kavicsokból magasabb tornyot építeni?

KAVICSTORONY-ÉPÍTŐ JÁTÉK

FELADAT:

Keresd meg a képeken azokat a köveket, amelyek egyik toronyba sincsenek beépítve! Küldd be a megoldást!

Fotó: Kaunitz Tamás

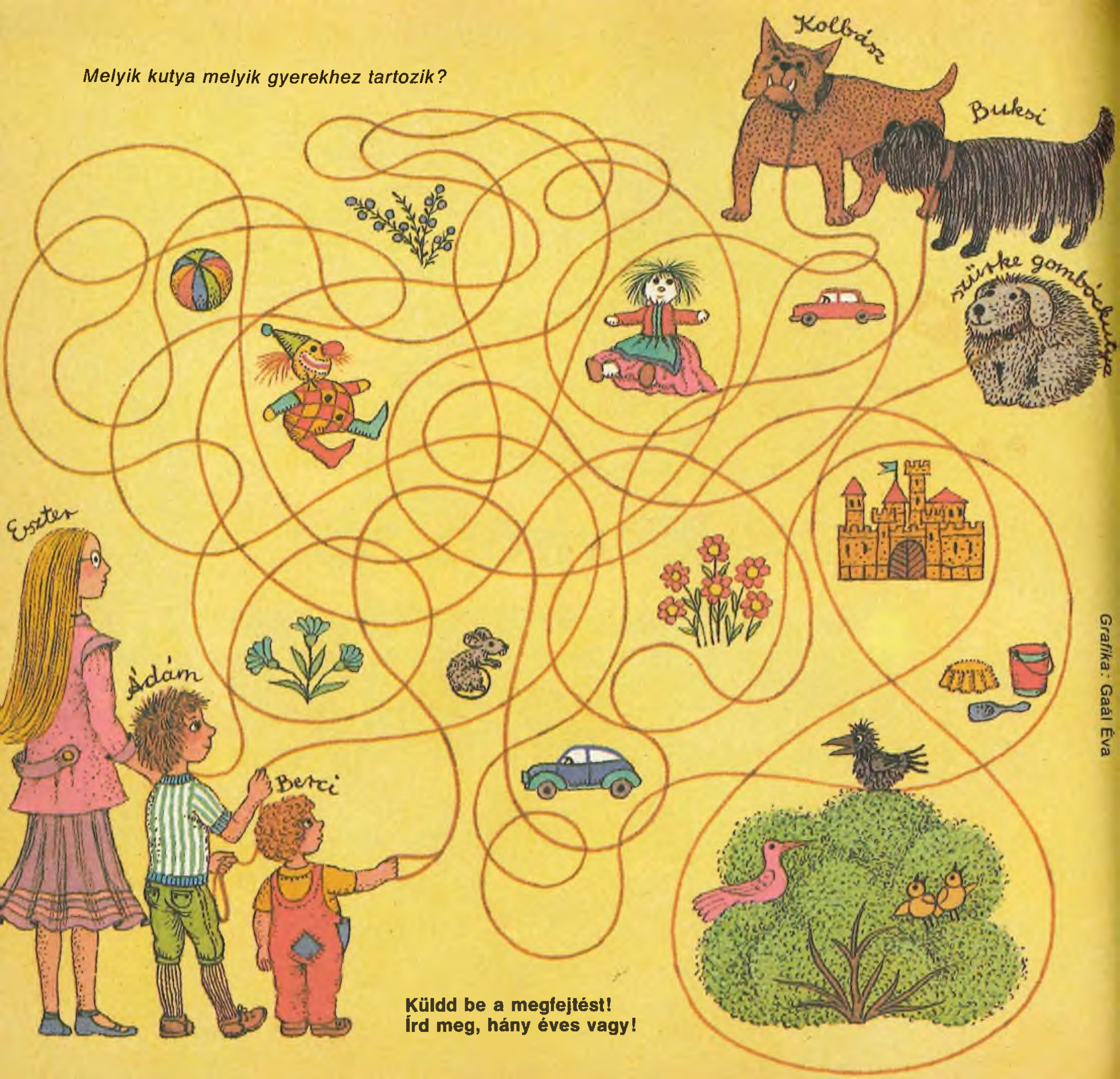

Grafika: Horgas Ádám

Szerencsés megfejtők:
Laboda Viola Heves
Oláh Zsuzsanna Veszprém
Nokta Melinda Budapest
Tófalvy Péter Budapest
Kovács Szilvia Budakalász
Czaga Péter és Tibor Leninváros
Kovalóczy Áron Budapest
Antek Péter Polgár
Németh Péter és Viktória Sülysáp
Andruskó Dávid Nové Zámky

(Folytatás a tündérnél!)

Melyik kutya melyik gyerekhez tartozik?
Kolbász
Buksi
szürke gombóckutya
Eszter
Ádám
Berci
Küldd be a megfejtést!
Írd meg, hány éves vagy!
Grafika: Gaál Éva

KAVICSTORONY-ÉPÍTŐ VERSENY

**Gyűjts kavicsot
és próbáld ki!
Kié az utolsó kavics,
amelyik még megáll
a torony tetején?**

Fotó: Kaunitz Tamás

Grafika: Nagy Krisztina

Szerencsés megfejtőink:

Capp Katalin Komárom
Veres Magdolna Miskolc
Balázs Mónika Kárpátukrajna
Eszli Gabriella Ajka
Fábián Richárd Miskolc
Molnár Gábor Szerencs
Monos Szilvia Tatabánya
Cseh Csilla Nógrádmegyer
Juhász Beáta Budapest
Honfi Kristóf Budapest
Tóth Lujza Szilvásvárad
Park u. Ált. Isk. 1/a Mohács
Gagarin Ált. Isk. 1/b Salgótarján

Grafika: Reich Károly

KÁNYÁDI SÁNDOR

Nyár

Ballag a Küküllő,
meg-megállva baktat,
szúnyogokat fogdos
a kicsi halaknak.

Vén bivaly módjára
olykor kedve szottyan
el-ellustálkodni
a nagy kanyarokban.

Sütteti a nappal
hosszasan a hátát.
Ha ott lennél, mélye
legmélyét is látnád.

Ám a lustasága
csak amolyan látszat.
Ilyenkor gyűjti be
illatát a nyárnak.

Aztán jön a szellő,
s csillagokig szárnyal
a nyári Küküllő
esti illatával.